

22.06.2020

Literaturoznawstwo

EMIGRACJA KASZUBSKA. ZJAWISKO - LUDZIE - OŚRODKI

Autor/Redaktor: Daniel Kalinowski

Wydawnictwo: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pomorskiej w Słupsku

---

Niniejsza praca zbiorowa zestawia ze sobą głosy autorów z Kaszub i z zagranicy, którzy prezentują swoje rozważania z własnej perspektywy badań. Ta różnorodność opisów została opanowana za sprawą podziału na materiały podlegające naukowemu rygorowi oraz na materiały publicystyczno-osobiste. W ten sposób przedkładana do lektury praca może mieć walor tak akademicki, jak i źródłowy.

Emigracja kaszubska to problematyka wielowątkowa, rozgrywająca się nie tylko w sferze historycznie rozpatrywanych ruchów społecznych połowy XIX wieku, mających miejsce najpierw w Europie, a potem na wszystkich kontynentach świata. To także sfera zjawisk mentalnościowych, związanych z tożsamością kulturową, systemem wartości rozpatrywanych choćby na planie literatury czy filmu. Swoim oddziaływaniem dotyczyła w głównej mierze Kaszubów poszukujących w bogatszych krajach Europy (a później reszty świata) możliwości polepszenia swej sytuacji ekonomicznej.

Ich wyjazdy do miejsc oddalonych o kilkaset, a następnie o kilka tysięcy kilometrów od własnego domu były dramatyczne, gdyż rozdzielały rodziny oraz poluzniały związki kulturowe z ziemią przodków. Były wszakże także szansą nie tylko na zdobywanie dóbr materialnych, ale i możliwością zmierzenia się z odmiennymi wartościami kulturowymi (językiem, religią) lub cywilizacyjnymi (kapitalizmem, socjalizmem, liberalizmem), wreszcie szansą na coraz głębszą modernizację i samorozwój. (Fragment Wstępu)

Spis treści

Daniel Kalinowski, Emigracja kaszubska. Wstęp do zadania badawczego 5

ks. Władysław Szulist, Bedeker kaszubskiej Polonii 15

ks. Józef Szymański, Kaszubszy duszpasterze w służbie rodakom w Stanach Zjednoczonych 23

Krzysztof Gradowski, Emigracja Kaszubów do Brazylii w II poł. XIX wieku 47

Anne M. Gurnack, Aleksandra Kurowska-Susdorf, Janina Kurowska, The Saga of the Jones Island Kaszube Fishermen Returns Home to Poland in 2017 69

- Joseph J. Hughes, Three Kashubian Polish Immigrants and the American Civil War 81
- Joshua C. Blank, Canada's First Polish-Kashub Community: 160 Years Later 95
- Aleksandra Kurowska-Susdorf, Pedagogika podróży w kontekście genealogicznych wypraw z Kanady na Kaszuby 113
- Stanisław Frymark, Świadomość językowa Kaszubów w Kanadzie, USA i Nowej Zelandii 131
- Adela Kuik-Kalinowska, Z ziemi obcej na Kaszuby. Przypadek Stefana Bieszka 143
- Daniel Kalinowski, Głodno, ale swòbòdno. Obrazy emigracji w kaszubskiej literaturze pięknej 161
- Father Paul Joseph Breza, Interview 185
- Ksiądz Paul Joseph Breza, Wywiad 209
- Blanche Krbechek, Michigan Immigration 231
- Blanche Krbechek, Imigracja do Michigan 237
- David Martin Shulist, Discovering Kashubia Europe. The Fatherland of my Kashubian ancestors 243
- Dawid Mòrcën Szulëst, Òdkrëwającë Èuropejszczé Kaszëbë. Tatzëzna mòjich kaszëbszczich prastarków 243
- David Martin Shulist, Odkrywając europejskie Kaszuby. Ojczyzna moich kaszubskich przodków 255
- Tomasz Antoni von Piechowski, W Niemczech też jestem u siebie. Refleksje kaszubskiego emigranta po pięciu latach (nie)obecności 259
- Hieronim Derdowski, Jasiek z Kniei i Szymek z Wiela w podróży do Ameryki 281
- Stefan Ramułt, Statystyka ludności kaszubskiej (Część E: Ameryka) 285
- Jan Karnowski, Ludność kaszubska w ubiegłym stuleciu 291
- Alojzy Budzisz, Kaszëbi w Americie 293
- Edmund Kamiński, Kaszubi w Kanadzie 297
- Bronisław Socha-Borzestowski, O kanadyjskim Wilnie 303
- Jan Drzeżdżon, Piękno ziemi. Rozważania nad kulturą Kaszubów kanadyjskich 307
- Bibliografia 311

Do pobrania:

- [Emigracja_kaszubksa._Spis_treści.pdf](#)

Linki:

- <https://wydawnictwo.apsl.edu.pl/filologia-polska/215-emigracja-kaszubska-zjawisko-ludzie-osrodki.html>

Słowa kluczowe: Pomorze, Kaszubi, emigracja